

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. General Part-I Examination, 2020

SANSKRIT
PAPER-I

Time Allotted: 1 Hour

Full Marks: 25

The figures in the margin indicate full marks.

1. (a) Define and illustrate any **one** of the following: 5×1 = 5
इन्द्रवज्रा; मन्दाक्रान्ता; रुचिरा; तोटक।
OR
- (b) Name and scan the metre (any **one**): 5×1 = 5
(i) सदानुकूलेषु हि कुर्वते रतिम्।
(ii) वाचं न मिश्रयति यद्यपि मद्बचोभिः।
(iii) भावस्थिराणि जननान्तरसौ-हृदानि।
OR
- (c) Decline any **five** of the following: 1×5 = 5
(i) नदी in सप्तमी-एकवचनम्।
(ii) मुनि in षष्ठी-बहुवचनम्।
(iii) गुणिन् in षष्ठी-बहुवचनम्।
(iv) आत्मन् in षष्ठी-बहुवचनम्।
(v) वधू in प्रथमा-बहुवचनम्।
(vi) वारि in पञ्चमी-एकवचनम्।
(vii) लता in तृतीया-एकवचनम्।
(viii) सर्व in तृतीया-बहुवचनम्।
(ix) तद् (पु) in द्वितीया-द्विवचनम्।
OR
- (d) Conjugate any **five** of the following: 1×5 = 5
(i) हन् in लट् प्रथमपुरुषे एकवचनम्।
(ii) गम् in लोट् मध्यमपुरुषे द्विवचनम्।
(iii) अस् in लट् उत्तमपुरुषे बहुवचनम्।
(iv) भू in लोट् प्रथमपुरुषे बहुवचनम्।

- (v) पठ् in लङ् प्रथमपुरुषे एकवचनम् ।
(vi) सेव् in लट् प्रथमपुरुषे एकवचनम् ।
(vii) क्रीड् in लट् प्रथमपुरुषे एकवचनम् ।
(viii) दिव् in लट् प्रथमपुरुषे बहुवचनम् ।
(ix) कृ in लट् उत्तमपुरुषे एकवचनम् ।

2. Compare and contrast the characters of वासवदत्ता and पद्मावती. 10

OR

- Justify the title of the drama, 'स्वप्नवासवदत्तम्' and its significance. 10

3. Translate any **one** into English or Vernacular: 5×1 = 5

- (a) प्रद्वेषो बहुमानो वा संकल्पादेव जायते ।
भर्तृदाराभिलाषित्वादस्यां मे महती स्वता ॥
- (b) कस्यार्थः कलसेन को मृगयते वासो यथानिश्चितं
दीक्षां पारितवान् किमिच्छति पुनर्देयं गुरोर्यद् भवेत् ।
आत्मानुग्रहमिच्छतीह नृपजा धर्माभिरामप्रिया
यद् यस्यास्ति समीप्सितं वदतु तत् कस्याद्य किं दीयताम् ॥

OR

4. Explain any **one** of the following: 5×1 = 5

- (a) सुखमर्थो भवेद् दातुं सुखं प्राणाः सुखं तपः ।
सुखमन्यद् भवेत् सर्वं दुःखं न्यासस्य रक्षणम् ॥
- (b) कालक्रमेण जगतः परिवर्तमाना ।
चक्रारपङ्क्तिरिव गच्छति भाग्यपङ्क्तिः ॥

5. Answer any **two** of the following questions: 2½ × 2 = 5

- (a) Who was वसन्तक ? What was his relationship with king उदयन ?
(b) Who were the parents of वासवदत्ता ?
(c) 'धन्या सा स्त्री यां तथा वेत्ति भर्ता'—Who is referred to here by स्त्री ? Why is she धन्या?

—x—